

V odloženém termínu v sobotu 19. září na Blatensku se autoři a autorky dočkali vyhlášení cen 46. ročníku Trapsavce. Na slavnostním ohni byly předány ceny a předneseny všechny vítězné příspěvky. Nechybělo tradiční muzikantské Trapsavtí tentokrát s Robym Čechákem, veletrh vydané tramské literatury, křty nových sborníků a seminář s porotou. Svě vyhlášení i výstavu zde měla i poněkud mladší sestra Trapsavce soutěž fotografů, grafiků a tramských všeumělů Trasa. V letošním ročníku nejstarší běžící literární soutěže u nás se stejně jako v posledních letech nejnabitější kategorií stala próza oldpsavců, ze které vzešla i vítězná práce Jana Jeňýka Valeše, který si tak odvezl cenu nejvyšší už potřetí v historii. Podrobnosti se postupně budou objevovat na webových stránkách: www.trapsavec.cz.

A ještě jeden tip. Na loňském ohni se Jirkovi Carmenovi Lipkovi podařilo zaznamenat na diktafon přednes několika oceněných dílek. Můžete si je poslechnout zde: <http://jirka.pise.cz/149-zabaleno-v-usarne-c-136-tramske-povidky.html>

Příjemné čtení

NA VRCHOLU TŘEMOŠNÉ

Abys dosáhl hvězd
Musíš stoupnout na špičky
A výš
Musíš až na stoličku
Na které jindy sedíš a čistíš boty
Co v nich chodíš po zemi
Ale někdy
Jistěže zcela vzácně
Tak vzácně jak je z Brd vidět Alpy
Se hvězdy skloní k tobě samy
A jejich prach
Postříbří tvou budoucí cestu

3. místo poezie nad 23 let Trapsavec 2020

Břetislav Koty Kotyza

VZPOURA

Pomalou rudnoucí slunce klesalo k obzoru. Těsně nad obzorem se napíchlo na hrot smrku. Jako oliva utopená v suchém martini na hrot párátka. Chvilí to vypadalo, že zlatavá slupka tlak zubaté harpuny nevydrží, pukne a obsah steče po větvích stromu na zem a po zemi ta kaše doteče až sem, k podrážkám jeho bot. Seděl opřený o vyhrátou skálu. V ohništi umíraly poslední uhlíky dřeva a s úsměvem pozoroval ten výjev každodenního umírání. Koruny borovic nad hlavou rozvlnil jihozápadní vítr. S poryvy větru přilétlo občas i dunění kol kamionů jedoucích po Varské. Podíval se na hodinky. Za deset šest. Teď už je nejvyšší čas celý víkend ukončit. Za hodinu mu jede poslední autobus do Plzně. Před tím musí zalít poslední doutnající uhlíky, zabalit a dojít ty tři kilometry, které ho dělí od konečné autobusu. Věděl, že jak jednou odlepi záda od vyhráté skály, začne kolotoč, který se zastaví až v pátek odpoledne se škrtnutím sirky tady u ohniště. Došlo mu, že už v okamžiku, kdy zmizí okraj starého kotlíku v té černé vodě jezírka, začne celý řetězec úkonů. Každý další pohyb, každý další krok a každé další gesto mu bude vlastně vnucené nějakou neznámou silou. Nějakým programátorem, který zná jím dosud nenalezený vstup do jeho těla, kudy do něj tlačí všechny ty nutnosti, povinnosti a závazky, které nikomu nikdy nikde nepodepsal. Stále byl svobodný a pokud věděl i bezdětný. Chlap, co mu za chvíli pověsí šestý křížek na krk. Mužskej, kterej nikdy nic převratného nedokázal. Nikdy nebyl v televizi, nikdy se nepodíval za vrata policejní stanice, nenašlo se pro něj místo ani v rubrice sport v okresních novinách, a pokud si dobře vzpomíná, nemluvílo se o něm ani v kuchyňce u kafe. Nebo o tom alespoň nevěděl. Prostě úplně normální chlap, co si hledí svýho. Nikomu nepřekáží, neplete se do cesty, ale na druhou stranu tak trochu suchoprď, který nikdy nikomu nechybí. Zvedl se. Pod lavicí nahmátl ucho kotlíku a vydal se pro vodu. Na hladině jezírka uviděl svůj odraz. Smazal jej jedním šplouchnutím. Doma zrcadlo neměl. Nechtěl toho kronikáře stárnutí. Nechtěl mít v bytě žádnýho našeptávače. Na první pohled vyhaslá polena vztekla zasyčela a vyplivla na něj gejzír bílé páry. Teď ještě zabalit a vyrazit. U té boudy uprostřed návsi musí být tak dvacet minut před odjezdem. Než přijdou chlapi, co se svezou dva kilometry do Nečtin na mariáš a nedělní pivko. Musí, protože si potřebuje sednout na sedačku u dveří, kde je jediné místo, aby si natáhl oteklou nohu. V Plzni musí vystoupit hned na Košutce. Odtud mu jede čtyřka. Rád sedí zády ve směru jízdy. Budoucnost tohoto světa už ho neláká a všechno, co se mu dostane do zorného pole, je už přijatelnou minulostí. Odemknout, zout kanadky a vystříknout je Antidotem. Asi je rovnou vyčistí. Krém příjemně voní. To kdyby se stavila v týdnu Milena. Připravit si civil na ráno. Došly košile, tak si musí vyžehlit alespoň jednu. Klíče od kanceláře, síťovku, zapnout mobil a strčit ho do nabíječky. Před spaním se musí vykoupat. Polštář s otiskem pachu ohně už druhý den smrdí. A určitě si musí nařídit budík. Po tom víkendu v lese přestal registrovat čas. Ráno musí vstávat nejpozději v pět padesát. Musí stihnout tramvaj, co jede v 6.20, aby si čipnul těsně před sedmou. Nikdy se nad tím z takového pohledu nezamýšlel. Nikdy. Až teď. Více méně kvůli té náhlé nechuti vrátit se do světa, kde je všechno zavedeno, vyzkoušeno, zařazeno a zaškatulkováno. Najednou se cítil podvedený, zneužitý a hlavně okradený o čas, který nevyužil pro to, co nemusel, ale mohl. Vůbec poprvé pocítil touhu přestat být nekonfliktním, nenápadným a slušným suchoprďem. A vůbec poprvé pocítil něco, co po celý předchozí život nepoznal. Touhu se vzepřít. Vrátil se s batohem do boudy, roztáhl již sbalený spacák po palandě. Do ohniště vložil hrst jehličí, zatěžkal je stříškou suchých klacíků a škrtnul sirkou. Opřel se o skálu. Byla ještě teplá. Byl definitivně rozhodnutý. „Odejdu, až se mi bude chtít,“ ujistil sám sebe pro jistotu nahlas. S posledním paprskem slunce zahájil svoji soukromou vzpouru.

Černá čepice se stříbrným lvem nad štítkem se vynořila na skalní hraně ve středu v půl čtvrté odpoledne. Do čepice byla vsazená hlava s pečlivě zastřiženým plnovousem, která vyčnívala z černé kombinézy. Na hrudi kombinézy se zaleskl kulatý odznak a vedle něj vyšité šestimístné číslo. Muž v kombinéze se naklonil přes skalní hranu a až v tomto okamžiku ho uviděl. Ten chlap seděl dole opřený o patu skály u malého plápolajícího ohýnku, ze kterého trčel do černa opálený ešus, ve kterém bublala temně hnědá tekutina.

„Nejste náhodou Halada,“ zakřičel dolů

Muž u ohýnku se náhlého hluku leknul. Potom stočil obličej k horní hraně skály.

„Tak to náhodou sem,“ odpověděl pomalu a rozmrzele.

„A jste v poho....,“ ozval se zase hlas shora.

„A neměl bych?“ sklonil muž hlavu zpět k ohni a přiložil pár větví.

„Helejte, chlape. Já jsem tady nahoře a vy tam dole. Ne aby vás napadla nějaká blbost, jako že budete utíkat. Já to nějak obejdu a pak se dohodneme,“ ozval se zase hlas nahoře a pak hlava zmizela. Uniformovaný chlápek se po chvíli objevil v průrvě do bývalého lomu. Za ním se pomalu loudal černý a evidentně znechucený vlčák. Vlčák byl na volno a o chlapa u ohniště nejevnil zájem.

„Nějaká občanka by byla?“ oslovil ho zadýchaně, když došel až k ohni.

Muž sáhl do náprsní kapsy maskáče a podal policistovi občanský průkaz.

„Jo. Tak to sedí,“ otočil policista občanku několikrát v ruce. Potom si ji zastrčil do své náprsní kapsy a k pasu sáhl pro vysílačku.

„Delta, Delta já Delta 210.“

Ve vysílačce něco zachrchlalo a pak se ozval čistý ženský hlas.

„Povídej Delta 210.“

„Tak pohřešovaná osoba nalezena. Souřadnice si odečti z polohy stanice. Totožnost ověřená. Halada Jaroslav, narozen 20.4.1960. Nejeví známky poruchy na zdraví a ani psychické poruchy. Jo. Určitě mně sem ty rychlíky pošli. Konec“, uvolnil tlačítko na vysílačce a opět ji zavěsil na opasek.

„Rychlíky jste myslel jako sanitku?“ podíval se na policistu nevěřícně Halada.

„Jako záchranku. Přesně,“ odpověděl policista.

„Ale já jsem úplně v pohodě.“

„Je to takhle,“ spustil policista úředním tónem. „Já mám černý hadry a jsem tedy policajt. Kdybych měl bílý hadry, tak bych mohl být doktor. Protože mám ale černý, nejsem doktor. Tím pádem nemůžu říct, že jste v pohodě. Pro mě práce skončí v okamžiku, až vás předám. Navíc je vám šedesát a prožil jste pět nocí na konci září venku a vyhlásili vás jako pohřešovanou osobu. Takže já vás musím předat kompetentní osobě. Až vás předám, mám čistej stůl. Čistej stůl a tady Bettynu,“ ukázal hlavou na černého vlčáka.

„Ale já jsem tramp. Já jsem zvyklej chodit ven a spát venku i v září.“

„Já ne. Každý máme něco,“ ustoupil policista o tři kroky a položil významně dlaň na rukojeť pistole.

„Tlak v normě, tep v normě. Teplota 36,8. Nejeví známky podchlazení. Není podvyživený. Orientuje se v prostoru i čase. Řeč souvislá. Na první pohled žádné příznaky psychické nemoci. Alkohol taky negativní,“ vylétalo slovo za slovem z nitra sanitky a záchranář sedící na schůdkách vše zanášel do masivního laptopu.

„Člověče, vy jste úplně v pohodě,“ pokračoval hlas v sanitě. „Co vás to napadlo zůstat takhle na konci září sám pět nocí v lese?“

„Já takhle jezdím normálně. Jenom teď jsem si to trošku natáh,“ odpověděl Halada.

„A měl jste pro to nějaký důvod,“ zeptal se hlas.

„Když o tom tak přemýšlím. Snad jen to, že jsem si chtěl něco dokázat,“ zazněl tichý Haladův hlas.

„No nic. Pojedeme do Plzně. Musím vás předat na psychiatrii. Podle mě jste úplně v pohodě. Jenom do hlavy vám nevidím. A když už vás máme naloženýho,“ zahoupala se nástavba sanity a ve dveřích se ukázal další chlápek v červené kombiněze.

„Počkejte. Počkejte,“ volal za ním škemravě Halada.

„Je to takhle,“ otočil se záchranář do sanitky. „Já mám červený hadry a jsem tedy záchranář. Kdybych měl bílý, byl bych doktor. Protože mám červený, nejsem doktor. Tím pádem nemůžu říci, co se vám děje v hlavě. To vám může říct jenom doktor. Já vás tedy musím k tomu doktorovi dopravit. A až vás předám, mám čistej stůl. Jasný?“

Z nitra sanitky už nikdo neodpověděl.

Doktor psychiatrie Černý měl už konečně bílý plášť. Seděl proti Haladovi na židli potažené omšelou, kdysi bílou koženkou a dlouze si ho prohlížel. „Co vás to napadlo,“ prolomil konečně ticho a monotónní zvuk klimatizace. „Takhle zdrhnout z civilizace a binkat se pět nocí v lese. To bych čekal u nějakýho hipíka nebo sluníčkáře. A ve vašem věku už musíte mít ve všem tak nějak jasno. Vy už musíte být tím životem trochu vohoblovanej a votesanej a už musíte vědět kam šlápnout, aby vás to udrželo. Ne?“ sklonil k němu hlavu. „Experimenty nechte mladým, ty ať si natlučou hubu.“

„No vidíte. Zase musím. Zopakoval jste to hned třikrát,“ zvedl konečně hlavu Halada. „A to byl ten důvod, proč jsem tam zůstal. Jednou v životě jsem chtěl udělat něco, co prostě jenom chci,“ podíval se doktorovi do očí.

„No nic. Dneska už to nerozštípíme,“ otočil se doktor Černý od Halady a začal něco psát do počítače. „Dneska vás tu musím nechat,“ mluvil přes rameno. „Přece jenom není normální sedět v září šest dnů na zadku a čumět do ohýnku. Zítra musíme udělat pár testů. Pardon. Zítra uděláme pár testů a pak vás pustíme do té šedi velkoměsta.“ Tiskárna na stole vyplivla papír. Zařinčel zvonek.

Chlap v bílém triku a bílých kraťasech, co otevřel dveře, mohl mít tak dva metry. Na výšku i na šířku.

„Karle. Odved'te tady Old Shatterhanda na třináctku. Děkuju.“

„Kdybyste nebyl takovej kadet na betony, věřte Halada, že už podepisujete rozvážačku,“ klepal ředitel Projektové kanceláře Hovorka zlatým perem do mahagonové desky stolu. „V pondělí v sedm jindy přesný Halada nikde. Milena nic netuší. Telefon mrtvej. Byt zamčený, sousedi o něm neví. No do prdele Halada, co jsem si mohl myslet. Třeba, že ležíte za těma zamčenějma dveřma v pánu. No tak jsem zavolał policajty. Trochu vám tam udělali paseku. Ale zatím, co my tu lítáme a bojíme se o kolegu, sedí milej kolega Halada v lese, medituje a cpe se lančmítem. No doprdele člověče. To nevíte, co se musí,“ dokončil projev ředitel Hovorka.

Napsal uživatel Belmondo
Úterý, 22 Září 2020 11:41

„Ano pane řediteli,“ vysoukal ze sebe Halada.

„Co, ano pane řediteli. To znamená, že víte, nebo že nevíte,“ ježil se dál Hovorka.

„Teď už vím, že nevím, pane řediteli,“ hlesl Halada.

„No nic. Uzavřeme to. Ty tři dny si naděláte, čtvrtek v nemocnici vám uznám jako nemocenskou. A doufám, že už se to nebude opakovat. To už by vás betony nezachránily,“ klepl naposledy a důrazně Hovorka perem do desky stolu.

Halada vstal a zamířil ke dveřím.

„Počkejte, než odejdete,“ promluvil mu teď už klidným tónem do zad Hovorka. Halada se pomalu otočil. Ředitel vypadal najednou přátelsky a smířlivě.

„Helejte. Halada. Jenom mezi námi. Neukázał byste mi to místo, kde se vám tak rozzářily oči,“ promluvil najednou pokorně tichým hlasem.

„Jistě pane řediteli,“ vrátil se Halada ke stolu. „Otevřete si Mapy a dejte tam Nečtiny,“ kývl bradou k monitoru počítače.

Po cestě domů se zastavil ve sklenářství. Zakoupené zrcadlo vyměnil na chodbě bytu za reprodukcí Zrzavýho. Potom se před zrcadlo postavil a dlouze se do něj zadíval.

Ten člověk v zrcadle už vůbec nevypadal jako suchoprd.

Zlatý Trapsavec 2020

Jan Jeňýk Valeš